

ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	124 Системний аналіз
Освітня програма	Системний аналіз і управління
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	3 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити/120 годин (лекції - 36 год., практичні - 18 год., СРС - 66 год.)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, модульна контрольна робота
Розклад занять	Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua https://schedule.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Семенченко Наталія Віталіївна, професор кафедри економічної кібернетики, доктор економічних наук, професор, контактні дані: робочий кабінет (сайт): https://ecocyber.fmm.kpi.ua/uk/semenchenko-nataliya-vitaliyivna/ e-mail: uas.natalya@gmail.com Telegram: 0672092694 Практичні заняття: Мельничук Вікторія Едуардівна, асистент кафедри економічної кібернетики, контактні дані: робочий кабінет (сайт): https://ecocyber.fmm.kpi.ua/uk/melnychuk-victoriia-eduardivna/ e-mail: melnychuk.viktoriiia@lll.kpi.ua Telegram: vickikitoria
Розміщення курсу	Платформа дистанційного навчання «Сікорський»: https://www.sikorsky-distance.org/video-lessons-economy/ Google Classroom: https://classroom.google.com/c/NzA5NTI0NTIxNTY2?cjc=3btw2be

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Теорія фінансів» надає можливість формування у студентів теоретичної і методологічної бази, необхідної для наступного оволодіння практикою використання фінансових інструментів та розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, господарюючих суб'єктів та населення, розкриття можливостей використання цих закономірностей.

Метою дисципліни є формування знань студентів з теорії фінансів, їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розширення та поглиблення теоретичних знань студентів про фінансову систему держави, порядок формування і використання фондів фінансових ресурсів, які забезпечують функціонування кожної окремої її складової.

Предметом дисципліни є отримання базових знань про фінанси та фінансові відносини, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту і національного доходу на макро - і мікрорівнях.

Програмні компетентності, на формування яких зорієнтована дисципліна:

- **ЗК 1** - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК 3** - Здатність абстрактно мислити, застосовувати методи аналізу і синтезу;
- **ФК 4** - Здатність визначати основні чинники, які впливають на розвиток фізичних, економічних, соціальних процесів, відокремлювати в них стохастичні та невизначені показники, формулювати їх у вигляді випадкових або нечітких величин, векторів, процесів та досліджувати залежність між ними.

Програмні результати навчання спрямовані на:

- **ПР 07** - Знати основи теорії оптимізації, оптимального керування, теорії прийняття рішень, вміти застосовувати їх на практиці для розв'язування прикладних задач управління і проектування складних систем;
- **ПР 16** - Розуміти і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, дотримуватися академічної доброчесності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: попередніми до вивчення дисципліни є такі освітні компоненти як «Вища математика», «Теорія ймовірності», «Вступ до філософії».

Постреквізити: дисципліна забезпечує такі освітні компоненти як: «Економіка і організація виробництва», «Переддипломна практика», «Дипломне проектування».

Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

Тема 1. Вступ. Предмет та завдання фінансової науки

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів. Фінансові категорії

Тема 3. Фінансова система

Тема 4. Фінансова політика

Тема 5. Фінансовий механізм і система управління фінансами

Тема 6. Фінанси суб'єктів господарювання

Тема 7. Фінанси домогосподарств

Тема 8. Податки та податкова система

Тема 9. Бюджет і бюджетна система

- Тема 10. Місцеві фінанси
- Тема 11. Діяльність фінансових посередників
- Тема 12. Фінансовий ринок
- Тема 13. Міжнародні фінанси
- Тема 14. Фінансовий контроль. Фінансове право
- Тема 15. Фінансова безпека держави

3. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Івашко О. А. Теорія фінансів : навч. посіб. / О. А. Івашко. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 404 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/10217>
2. Фінанси: підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. 2-ге вид. переробл. і доповн. К. : Знання, 2012. 687 с. URL: https://kneu.edu.ua/ua/science_kneu/scientific_schools/spf/spf_praci/spf_prazi/finpidr/
3. Іжевський П. Г., Кошонько О. В. Фінанси. Навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2013. 373 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Izhevskiy_Pavlo/Finansy.pdf?PHPSESSID=02fo1bu6h3mqqm9j67hg987ma1
4. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручн. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. К.: Алерта, 2017. 406 с. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/9224/1/Finansu_2017_406.pdf
5. Венгер В.В. Фінанси: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 432 с. URL^
6. <http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Finansi-Venger-V.-V..pdf>

Додаткова література

1. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2010. 576 с. URL: <http://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Teoriya-finansiv-YUhimenko-P.-I..pdf>
2. Шушкова Ю.В. Фінансова системи України: особливості функціонування, сучасний стан та перспективи розбудови : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2014. 174 с.
3. Фінанси: Навчальний посібник: експрес-курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ. Міністерство освіти і науки України. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 310 с.
5. Андрейків Т. Я. Бюджетна система: навч. посіб. / Т.Я.Андрейків, В.В.Оліярник. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2016. 288с.
6. Фінанси підприємств : навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань ; Держ. фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. К.: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.me.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
3. Прозорро: вебсайт. URL: <https://prozorro.gov.ua/>
4. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АІФРУ): вебсайт URL: <https://www.smida.gov.ua/about>
5. Національний інститут стратегічних досліджень. Офіційний вебсайт: URL: <http://www.niss.gov.ua>
6. Нормативні акти України. Офіційний вебсайт: URL: www.nau.kiev.ua
7. Сервер Верховної Ради України. Офіційний вебсайт: URL: <http://www.rada.gov.ua>
8. Національний банк України. Офіційний вебсайт: URL: <https://bank.gov.ua/>
9. Міністерство Фінансів України. Офіційний вебсайт: URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

Навчальний контент

4. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи організації навчання: лекції; практичні заняття; консультації; самостійна робота; робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.

Загальні методи навчання: метод проблемного викладу, метод проблемно-пошукового викладення, пояснювальний метод викладання, репродуктивний метод навчання, інтерактивний метод, евристичний метод, інформаційно-рецептивний метод, відтворювальний метод під час виконання модульної контрольної роботи.

Спеціальні методи навчання: індивідуальна робота зі студентами, розв'язування задач, метод аналізу конкретних ситуацій, командна робота.

Елементи і прийоми: презентація результатів, аналітична доповідь, методи вирішення аналітичних завдань, модерація; метод ситуаційного аналізу.

Форми та методи оцінювання: тестування, дискусійне обговорення та надання відповідей на проблемні питання, розв'язання задач та вирішення тестових завдань, виконання аналітичних та ситуаційних завдань індивідуально та в групах, відповіді на практичних заняттях (опитування), виконання кейсів, підготовка презентацій, аналітичних доповідей, виконання модульної контрольної роботи.

Семестровий контроль – залік.

Відповідність програмних результатів, методів, елементів і прийомів навчання, форм оцінювання

ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
1	2	3
ПР 07	<p><i>Методи організації навчання:</i> лекції; практичні заняття; консультації; самостійна робота; робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами.</p> <p><i>Загальні методи навчання:</i> метод проблемного викладу, метод проблемно-пошукового викладення, інформаційно-рецептивний метод, відтворювальний метод під час виконання модульної контрольної роботи.</p> <p><i>Спеціальні методи навчання:</i> індивідуальна робота зі студентами, розв'язування задач, метод аналізу конкретних ситуацій, командна робота.</p> <p><i>Елементи і прийоми:</i> презентація результатів, аналітична доповідь.</p>	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговореннях, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді, розв'язання задач, виконання завдань на практичних заняттях індивідуально та в групах, розв'язання тестових завдань, виконання модульної контрольної роботи.</p> <p>Календарний контроль: перша та друга атестація.</p> <p>Підсумковий контроль –залік</p>
ПР 16	<p><i>Методи організації навчання:</i> лекції; практичні заняття; консультації; самостійна робота; робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами.</p> <p><i>Загальні методи навчання:</i> метод проблемно-пошукового викладення, пояснювальний метод викладання, репродуктивний метод навчання, інтерактивний метод, евристичний метод, інформаційно-рецептивний метод, відтворювальний метод під час виконання модульної контрольної роботи.</p> <p><i>Спеціальні методи навчання:</i> розв'язування задач, метод аналізу конкретних ситуацій, командна робота.</p>	<p>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговореннях, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді, розв'язання задач, виконання завдань на практичних заняттях індивідуально та в групах, розв'язання тестових завдань, виконання модульної контрольної роботи.</p> <p>Календарний контроль: перша та друга атестація.</p> <p>Підсумковий контроль –залік.</p>

	<i>Елементи і прийоми:</i> презентація результатів, аналітична доповідь, методи вирішення аналітичних завдань, модерація; метод ситуаційного аналізу.	
--	---	--

Примітка: ПР– програмний результат навчання

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 2 годин лекційних (Л) один раз на два тижні та 2 годин практичних занять (П) один раз на два тижні, виконання модульної контрольної роботи.

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Тиж-день навчання	Розподіл годин			Назви розділів, тем	Зміст занять та самостійної роботи здобувачів	Контрольні заходи	ПРН, ЗК, СК
	Л	П	СР				
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2	2	2	Тема 1. Вступ. Предмет та завдання фінансової науки.	Л1. Історичний характер фінансів, їх генезис. Об'єктивні передумови виникнення фінансів. Фінанси як економічна, вартісна, розподільна категорія. Історичний аспект становлення і розвитку фінансової науки. Відео лекція: https://youtu.be/immknFj_Cdl?si=fxfdVpJ_PrImOZC	Опитування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
					П1: Розвиток фінансової науки в Україні. Сучасна світова наукова фінансова думка.	Опитування, дискусія	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
2	2	2	2	Тема 2. Генезис еволюція фінансів. Фінансові категорії.	Л1: Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Фінансові ресурси як матеріальні носії фінансових відносин.	Опитування, тестування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
					П1: Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Прості й складні фінансові категорії. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.	Опитування, дискусія, презентація виконаних завдань	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
3	2	2	2	Тема 3. Фінансова система	Л1: Суть і поняття фінансової системи країни. Структура фінансової системи України. Принципи побудови фінансової системи. Відео-лекція: https://youtu.be/xLljFDIUEYo?si=BD0bjTGu7x2rNoiu	Опитування, тестування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
					П1: Сфери та ланки фінансових відносин. Організаційна структура фінансової системи. Вплив фінансової системи на темпи та пропорції розвитку економіки.	Опитування, аналітичні доповіді, розв'язання задач	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
4	2	2	2	Тема 4. Фінансова політика	Л1: Сутність, значення та класифікація витрат. Витрати за видами Сутність та завдання фінансової політики. Суб'єкти фінансової політики. Складові фінансової політики. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Напрями реалізації фінансової політики. Типи фінансової політики.	Опитування, тестування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
					П1: Етапи процесу формування і реалізації фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі.	Опитування, доповіді	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
5	2	2	2	Тема 5. Фінансовий механізм і система управління фінансами	Л1: Сутність фінансового механізму і його складові елементи. Фінансові методи. Фінансові важелі, стимули, санкції. Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою. Управління фінансами. Функціональні ланки процесу управління фінансами. Стратегічне й оперативне управління.	Опитування, тестування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16

					<p>П1: Функції Президента, законодавчих і виконавчих органів влади та управління в галузі загального управління фінансами. Повноваження Міністерства фінансів та його структура у сфері оперативного управління фінансами. Управління фінансами на рівні міністерств, відомств, підприємств, домогосподарств.</p>	Доповіді, дискусія	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
6	2	2	4	<p>Тема 6. Фінанси суб'єктів господарювання</p>	<p>Л1: Фінанси підприємств, організацій, установ як вихідна ланка фінансової системи. Сутність фінансів суб'єктів господарювання, їх функції та основні принципи організації. Грошові надходження підприємств, їх склад, економічна характеристика й класифікація. Розмежування коштів підприємств на власні й залучені. Фактори, що впливають на її розмір. Зміст і класифікація видатків підприємств. Прибуток, його економічна суть та функції. Прибуток до оподаткування. Валові доходи та валові витрати підприємства. Скоригований валовий дохід.</p>	Опитування, тестування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
					<p>П1: Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності. Фінансовий стан підприємства, його оцінка. Фінансова санація і банкрутство підприємств.</p>	Розв'язання задач та кейсів	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
7	2	1	2	<p>Тема 7. Фінанси домогосподарств</p>	<p>Л1: Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин. Теоретичні основи фінансів домогосподарств. Бюджет домогосподарства, його структура. Доходи населення. Структура доходів: заробітна плата, дивіденди, відсотки на вклади, орендна плата, пенсії та інші соціальні виплати. Витрати. Система трансфертних платежів у ринковій економіці. Індекс використання людського потенціалу. Шляхи розміщення вільних коштів: вклади в банки, придбання акцій та інших цінних паперів, внески в інвестиційні фонди тощо. Методи оцінки ефективності та надійності розміщення грошових коштів.</p> <p>Відео лекція: https://youtu.be/9EWXD30PbMg?si=r4W05UURi0JZQXEK</p>	Опитування, тестування	
					<p>П1: Сімейний бюджет. Рівень життя та його показники. Соціально-економічна структура суспільства. Нерівність доходів та проблема бідності. Причини диференціації доходів. Соціальна політика держави. Соціальні гарантії. Система соціального захисту населення та її складові.</p>	Розв'язання задач та кейсів	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07, ПР16
7		1	2	<p>Теми 1-6</p>	Модульна контрольна робота, частина 1 (МКР). Передбачає тестові та аналітичні завдання.	Оцінювання	ПРН за Т. 1-6
8	2	2	4	<p>Тема 8. Податки та податкова система</p>	<p>Л1. Суть і функції податків. Роль податків у фіскальній політиці держави. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Сутність та фіскальна роль податку на додану вартість. Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Мито як фіскальний інструмент та засіб митного регулювання. Основи земельного оподаткування в Україні. Плата за ресурси. Економічне призначення ресурсних платежів. Майнове оподаткування. Державне мито. Місцеві податки і збори. Інші платежі до бюджету.</p> <p>Відео-лекція: https://youtu.be/BauJF6Fvu3w?si=rW6uIM2rVd8xnM7z</p>	Опитування, тестування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16

					<p>П1. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування. Податкова система України. Податкова політика. Сучасні податкові системи зарубіжних країн.</p> <p>Відео-лекція: https://youtu.be/BauJF6Fvu3w?si=rW6uIM2rVd8xnM7z</p>	Аналітичні доповіді, розв'язання задач	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16
9-10	4	4	4	<p>Тема 9. Бюджет і бюджетна система.</p>	<p>Л1, Л2: Бюджет як економічна та юридична категорія. Місце й значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Економічна сутність доходів і видатків бюджету, їх класифікація. Бюджетна політика держави. Фінансова програма оздоровлення економіки. України та роль бюджету в її здійсненні. Бюджетний устрій і бюджетна система. Види бюджетів України. Бюджетний процес, його поняття, основні елементи. Організація бюджетного планування та його удосконалення. Роль державного бюджету у фінансовому забезпеченні економічного і соціального розвитку України. Формування доходів державного бюджету, їх склад і структура. Видатки державного бюджету.</p> <p>Відео-лекція: https://youtu.be/pKvrFCH-Q9o?si=5I9AId-tqVTYDkK8</p>	Опитування, тестування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16
					<p>П1, П2: Основні напрямки використання бюджетних коштів. Видатки державного бюджету на соціальний захист населення. Фінансове забезпечення соціальних гарантій населення та фінансування галузей соціальної сфери. Роль бюджету в здійсненні інвестиційних програм. Фінансова підтримка малого бізнесу. Бюджетний дефіцит. Поняття, причини виникнення. Проблеми скорочення й можливі джерела покриття бюджетного дефіциту.</p>	Вирішення кейсів, розв'язання задач	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16
11	2	2	6	<p>Тема 10. Місцеві фінанси</p>	<p>Л1. Сутність місцевих фінансів, причини їх появи, їх склад. Місцеві фінанси як система. Основи фінансової автономії місцевих органів влади. Взаємозв'язок місцевих і державних фінансів. Функції місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин. Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Система місцевих фінансових інститутів. Місцеві бюджети, їх доходи. Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів. Види неподаткових надходжень у місцеві бюджети. Соціальна спрямованість видаткової частини місцевих бюджетів.</p>	Опитування, тестування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16
					<p>П1. Фінансування витрат місцевого господарювання. Фінансування адміністративного апарату місцевих органів влади. Інститут комунальної власності у системі місцевих фінансів. Цільові фонди органів місцевого самоврядування.</p>	Аналітичні доповіді	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16
12-13	4	4		<p>Тема 11. Діяльність фінансових посередників</p>	<p>Л1, Л2: Фінансові посередники: склад та їх основні функції. Поняття "кредитна система" та "банківська система". Загальна характеристика їх елементів. Кредитна система як сукупність кредитних відносин, форм та методів кредитування і сукупності кредитно-</p>	Опитування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16

				<p>фінансових установ. Банки як основна ланка кредитної системи. Розподіл кредитних інститутів на центральні, комерційні банки та спеціальні кредитно-фінансові інститути. Класифікація кредитних установ залежно від форм власності на державні та приватні. Їх кредитний потенціал та основні функції. Національний банк України – головний банк держави, його роль у проведенні єдиної політики в галузі грошово-кредитних відносин. Функції НБУ. Становлення та особливості функціонування НБУ. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи.</p> <p>Відео лекція : https://youtu.be/IBa9YxRZAic?si=hCmWjiYil4kfhKVp</p>		
				<p>П1, П2: Поняття та види комерційних банків. Функції та призначення комерційних банків в умовах ринкових відносин. Небанківські фінансово-кредитні установи. Їх відмінності від банків, економічне призначення. Види, функції, роль. Злиття і поглинання фінансових посередників</p>	Аналітичні доповіді, дискусія	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16
14-15	4	3	4	<p>Тема 12. Фінансовий ринок</p> <p>Л1, Л2: Поняття про фінансовий ринок, його значення. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів. Класифікація фінансових ринків. Характеристика ринку цінних паперів. Види цінних паперів, які можуть випускатись і обертатись в Україні. Основні характеристики цінних паперів. Правове регулювання фінансового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів. Фондова біржа: правове положення, організація і порядок роботи. Українська фондова біржа: передумови її створення., основні риси, принципи діяльності, завдання і функції.</p> <p>Відео лекція: https://youtu.be/vRVyamu1yms?si=L1L3Hgxa-EHJtc3p</p>	Дискусія	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16
				<p>П1, П2: Види угод, які укладаються на фондовій біржі та їх характеристика. Правила реєстрації угод. Форми членства на фондовій біржі. Умови допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах в Україні. Правила торгівлі на фондовій біржі. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.</p>	Аналітичні доповіді, дискусія	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16
15		1	2	<p>Теми 7-11</p> <p>Модульна контрольна робота, частина 2 (МКР). Передбачає тестові та аналітичні завдання.</p>	Оцінювання ПРН за Т. 7-11	
16	2	2	2	<p>Тема 13. Міжнародні фінанси.</p> <p>Л1: Економічна природа і призначення міжнародних фінансів. Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин, його склад. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція. Валютний курс. Види і форми валютних курсів. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність. Конвертованість валюти та механізм її забезпечення. Валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку. Валютні операції. Державний контроль за здійсненням валютних операцій і своєчасним надходженням коштів.</p> <p>Відео-лекція: https://youtu.be/lvw6BFBTlFf?si=xYuj-XU1Td3rxkW-</p>	Опитування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР07 ПР16

					П1: Міжнародні валютно-фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд. Група Світового банку. Універсальні та регіональні банківські інститути та співпраця України з ними.	Аналітичні доповіді, дискусія	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4,
17	2	2	2	Тема 14: Фінансовий контроль. Фінансове право	Л1: Фінансовий контроль. Сутність фінансового контролю, його значення. Види, форми й методи фінансового контролю. Фінансовий аудит як незалежний фінансовий контроль. Становлення і розвиток аудиторського контролю. Шляхи підвищення дієвості фінансового контролю. Фінансове право. Правове регулювання фінансових відносин. Відео-лекція: https://youtu.be/Btpjj88edKo?si=z3juXOQ4PnmUaoga	Опитування	ПРО7 ПР16
					П1: Суб'єкти фінансового контролю в Україні. Розвиток фінансового законодавства в Україні.	Дискусія	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
18	2	2	2	Тема 15: Фінансова безпека держави	Л1: Економічна безпека: поняття та базові елементи. Фінансова безпека: сутність і місце в системі економічної безпеки. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави.	Опитування	ЗК 1, ЗК 3, ФК 4, ПР16
				Залік	СР: підготовка до складання заліку	Виконання залікової контрольної роботи або отримання заліку згідно поточного рейтингу	
Разом	36	36	48				

Примітка: Л – лекції, П – практичні заняття, ПРН – програмний результат навчання, ЗК – загальні компетентності, СК- спеціальні (фахові) компетентності.

5. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 48 години самостійної роботи. На самостійну роботу вноситься: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, підготовка до складання семестрового контролю

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	2	Тема 1. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): В чому полягає суть і значення фінансів як науки. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Форми фінансового забезпечення відтворювального процесу: переваги і недоліки. Дискусійні питання щодо функцій фінансів
2	2	Тема 2. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Загальне та специфічне у розвитку фінансової науки в Україні. Історичні аспекти виникнення фінансів. Дискусійні питання щодо функцій фінансів. Підготовка до виконання тестових завдань.
3	2	Тема 3. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Суть і поняття фінансової системи країни. Структура фінансової системи України. Принципи побудови фінансової системи. Сфери та ланки фінансових відносин. Організаційна структура фінансової системи.

		<i>Вплив фінансової системи на темпи та пропорції розвитку економіки. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
4	2	<i>Тема 4. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Сутність та завдання фінансової політики. Суб'єкти фінансової політики. Складові фінансової політики. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Напрями реалізації фінансової політики. Типи фінансової політики. Етапи процесу формування і реалізації фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
5	2	<i>Тема 5. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему за вибором студента): Суть фінансового механізму і його складові елементи. Фінансові методи. Фінансові важелі, стимули, санкції. Організаційна структура і правовий режим фінансового механізму. Управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління. Функціональні ланки процесу управління фінансами. Стратегічне й оперативне управління. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
6	4	<i>Тема 6. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Сутність фінансів суб'єктів господарювання, їх функції та основні принципи організації. Грошові надходження підприємств, їх склад, економічна характеристика й класифікація. Виручка від реалізації продукції, робіт та послуг, її розподіл. Фактори, що впливають на її розмір. Зміст і класифікація видатків підприємств. Прибуток, його економічна суть та функції. Фінансовий стан підприємства, його оцінка. Особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності. Фінансова санація і банкрутство підприємств. Підготовка до виконання модульної контрольної роботи.</i>
7	2	<i>Тема 7. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Доходи населення. Структура доходів. Витрати. Сімейний бюджет. Рівень життя та його показники. Шляхи розміщення вільних коштів. Соціальна політика держави. Соціальні гарантії. Система соціального захисту населення та її складові. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
8	4	<i>Тема 8. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Суть та функції податків. Класифікації податків. Види податків. Загальнодержавні податки. Місцеві податки і збори. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування. Податкова система України. Податкова політика. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
9-10	4	<i>Тема 9. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Бюджет як економічна категорія. Функції бюджету, їх характеристика. Бюджетна політика Української держави, її особливості та значення. Бюджетна система та бюджетний устрій. Структура бюджетної системи України. Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика. Система доходів та видатків бюджету. Бюджетний дефіцит, його сутність, причини виникнення, соціально-економічні наслідки, джерела фінансування, шляхи та методи подолання. Бюджетний процес, його поняття та основні елементи. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
11	2	<i>Тема 10. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Суть місцевих фінансів, причини їх появи, їх склад. Функції місцевих фінансів. Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Система</i>

		<i>місцевих фінансових інститутів. Місцеві бюджети. Доходи та видатки місцевих бюджетів. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
12-13	4	<i>Тема 11. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Фінансові посередники: склад та їх основні функції. Походження та організація діяльності центрального банку. Функції та завдання НБУ. Поняття та види комерційних банків. Функції та призначення комерційних банків в умовах ринкових відносин. Операції банків. Небанківські фінансово-кредитні установи: види, функції, роль. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
14-15	6	<i>Тема 12. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів. Класифікація фінансових ринків. Фондова біржа: правові положення. Правове регулювання фінансового ринку. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні. Підготовка до виконання тестових завдань. Підготовка до виконання модульної контрольної роботи.</i>
16	2	<i>Тема 13. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Економічна природа і призначення міжнародних фінансів. Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин, його склад. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція. Валютний курс, його види. Валютне регулювання та валютні обмеження. Конвертованість валюти та механізм її забезпечення. Міжнародний фінансовий ринок. Валютний ринок та валютні операції. Міжнародні валютно-фінансові інститути. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
17	2	<i>Тема 14. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Сутність фінансового контролю, його значення. Види, форми й методи фінансового контролю. Суб'єкти фінансового контролю в Україні. Шляхи підвищення дієвості фінансового контролю. Фінансове право. Правове регулювання фінансових відносин. Розвиток фінансового законодавства в Україні. Підготовка до виконання тестових завдань.</i>
18	8	<i>Тема 15. Підготовка до опитування та підготовка доповіді на тему (за вибором студента): Економічна безпека: поняття та базові елементи. Фінансова безпека: сутність і місце в системі економічної безпеки. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави. Підготовка до виконання тестових завдань. Підготовка до складання семестрового контролю.</i>
Разом	48	

Політика та контроль

6. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються. Втім, вагома частина рейтингу формується через активну участь у заходах на практичних заняттях. Варто дотримуватись розкладу занять, при запізненні більше ніж на 15 хв., долучатись до другої частини заняття (після перерви).

Дистанційний режим навчання. За відповідних умов навчання може проводитись у дистанційному режимі згідно Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>)

У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції у програмі Zoom - посилання на конференцію видається на початку семестру.

З метою забезпечення якісної підготовки здобувачів, дистанційний курс дисципліни розміщено на Платформа дистанційного навчання «Сікорський» (<https://www.sikorsky-distance.org>). Для проведення синхронного режиму навчання використовується платформа Zoom, Google Meet.

Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях. Дотримання норм етичної поведінки визначених у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>).

На території університету студенти мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). В аудиторіях на лекційних та практичних заняттях, а також під час проведення занять у формі відеоконференції, користуватись мобільним телефоном потрібно у беззвучному режимі і тільки для пошуку необхідної для виконання завдань інформації, у т.ч. в інтернеті.

Під час дистанційного режиму навчання потрібно мати та використовувати інформацію розміщену на Платформі дистанційного навчання «Сікорський».

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття, що включають відвідування науково-практичних заходів, лекторів, тренінгів в межах тематики дисципліни. Для опанування і поглиблення практичних навичок для спільного проведення занять можуть бути запрошені професіонали-практики (стейкхолдери).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті регламентує Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. У разі зарахування лише окремого змістовного модуля / модулів дисципліни, здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів. Заохочувальні бали можуть бути отримані за участь у Конкурсі стартапів Sikorsky Challenge, поглиблене вивчення окремих тем курсу, результати чого можуть бути втілені у наукових тезах, наукових статтях, презентації, есе тощо. Штрафні бали не передбачаються.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів відбувається відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контролі результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає не менше 60% від балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр і передбачає проведення модульної контрольної роботи (поділеної на 2 частини), яка здійснюється у вигляді письмової контрольної роботи, що містить тестові та аналітичні завдання. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю з навчальної дисципліни є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за РСО-1 (першого типу), що передбачає виконання завдань впродовж семестру і оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача.

Політика дедлайнів та перескладань. Формування семестрового рейтингу студента ґрунтується на своєчасному виконанні поточних завдань, написанні модульної контрольної роботи згідно графіку викладання дисципліни. Якщо контрольні заходи, або виконання завдань пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), надається можливість додатково скласти завдання

протягом найближчого тижня або відпрацювати пропущення заняття шляхом виконання індивідуальних завдань. Порушення термінів і невиконання завдання з неповажних причин, може не дати змоги набрати відповідну кількість балів для отримання заліку. Детальніше – Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/files/n3277.pdf>).

Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. У випадку не згоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика щодо академічної доброчесності. Необхідним під час виконання завдань з дисципліни є дотримання політика та принципів академічної доброчесності, які, у тому числі викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання (згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/37>), яка передбачає систематичну роботу здобувача протягом семестру і складається з наступних заходів:

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на практичних заняттях (мак 80 балів)

1. *Відповіді на практичних заняттях:* відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговорення, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (5 відповідей – мак 10 балів). *Розрахунок за одну відповідь:*

- 2 бали – активна робота, повні відповіді під час опитування;
- 1 бал – відповідь не повна, потребує доповнення;
- 0 балів – пасивність

2. *Розв'язання задач на практичних заняттях* – передбачає перевірку рівня підготовки студента за визначеною темою або навчальним елементом (орієнтовна кількість задач протягом семестру – 10, ваговий бал – 3, мак 30 балів)

- 3 бали – Повне безпомилкове розв'язання задач
- 2 бали – Несуттєві помилки під час розв'язання задач
- 0 балів – Задача не розв'язана

3. *Підготовка доповідей* (мак 20 балів).

Розрахунок за одне завдання (5 завдань):

- 4 бали Творчий підхід до розкриття теми, розкриття теми глибоке, відображена власна позиція
- 3 бали Глибоке розкриття теми, однак власна наукова позиція відображена не досить обґрунтовано
- 2 бали Розкриття теми обґрунтовано з певними недоліками, опрацьований матеріал та літературні джерела є недостатніми для глибоко розкриття теми
- 0 балів Доповідь відсутня

4. *Розв'язання тестових завдань на практичних заняттях* – передбачає перевірку рівня підготовки студента за визначеною темою або навчальним елементом (орієнтовна кількість тестових завдань протягом семестру – 20, ваговий бал – 1);

1 бал - Відповідь вірна

0 балів - Відповідь невірна

8.1.2. *Модульна контрольна робота (тах 20 балів)*

МКР (2 частини, кожна – тах 10 балів) включає: 1) тестові завдання (40 тестів, 0,2 бал кожний); 2) аналітичне завдання (2 бали):

10 балів 1) виконано тестові завдання правильно;

2) аналітичне завдання виконане правильно, результати обґрунтовані

9 балів 1) тестові завдання виконано з 1 помилкою;

2) витримано логіку вирішення аналітичного завдання, але припущено несуттєвих помилок

8-7 балів 1) виконано не всі тестові завдання правильно;

2) допущено помилки при виконанні аналітичного завдання, відповідь недостатньо обґрунтована

6 балів 1) при виконанні тестових завдань допущено значну кількість помилок;

2) у логіці вирішення аналітичного завдання присутнє незрозуміння його суті, завдання виконане на основі припущень

0 балів Завдання контрольної роботи не виконані, або виконані неправильно

8.2. **Календарний контроль.**

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень – Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Підготовлено не менш 1 доповіді з презентацією на аудиторному занятті.

14 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 42 балів. Підготовлено не менш 2х доповідей з презентацією на аудиторному занятті. Складено модульну контрольну роботу.

8.3. **Семестровий контроль (залік).**

Умовою допуску до заліку є виконання МКР і усіх навчальних завдань .

Залік отримується студентом без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Залікова контрольна робота оцінюється із 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох частин: теоретичні питання (2 питання); тестові завдання (60 тестів); аналітично-розрахункове завдання (1 завдання):

Теоретичні питання

10 балів Відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно

9-8 балів Відповідь на питання викладено безпомилково, не достатньо повно проте з застосуванням набутих теоретичних знань

7-6 балів Відповідь на питання викладено не повністю, але основні аспекти розкрито

0 балів Не має відповіді

Тестові завдання

1 бал Відповідь вірна

0 балів Відповідь не вірна

Аналітично-розрахункове завдання

- 20 балів Продемонстровано знання матеріалу і вдало його застосовано для розрахунків, аналізу та доведення, наведено висновки з застосуванням набутих знань та вмінь
- 19-18 балів Аналітично-розрахункове завдання виконане, розрахунки вірні, однак не наведено висновків за результатами або допущено несуттєві помилки у твердженнях
- 17-16 балів Отримане рішення вірне, отримані дані мають суттєві помилки в поясненні або доведенні
- 15-14 балів Аналітично-розрахункове завдання виконане з незначними помилками, але визначене рішення необґрунтоване
- 13-12 балів Аналітично-розрахункове завдання виконане частково, не містить обґрунтувань, застосування набутих теоретичних міркувань та аналітики, відповідної пройденому курсу
- 0 балів Завдання не виконано
- Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль (додаток А до силабусу);
Можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою у рейтинг здобувача (Coursera; Prometheus)

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економічної кібернетики, д.е.н., проф.,
Семенченко Наталією Віталіївною

Ухвалено кафедрою економічної кібернетики (протокол № 18 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією НН ІПСА (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)

ДОДАТОК А

Перелік питань для підготовки до семестрового контролю

1. Економічні передумови виникнення і розвитку фінансів.
2. Необхідність та сутність фінансів.
3. Функції та роль фінансів.
4. Взаємозв'язок фінансів з іншими елементами економічної системи.
5. Історичний аспект становлення і розвитку фінансової науки.
6. Предмет і метод фінансової науки.
7. Розвиток фінансової науки в Україні.
8. Сучасна світова наукова фінансова думка.
9. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин.
10. Склад та структура фінансових ресурсів.
11. Джерела формування фінансових ресурсів.
12. Поняття "фінансова система". Теоретичні основи побудови фінансової системи.
13. Структура фінансової системи.
14. Призначення і специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи.
15. Правові та організаційні основи фінансової системи.
16. Сутність, складові і типи фінансової політики.
17. Завдання і принципи фінансової політики.
18. Форми і методи реалізації фінансової політики.
19. Організаційне забезпечення фінансової політики.
20. Правове забезпечення фінансової політики.
21. Фінансова політика України на сучасному етапі.
22. Призначення і роль фінансового механізму.
23. Склад і структура фінансового механізму.
24. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.
25. Система фінансових планів, їх характеристика. Зведений фінансовий баланс держави.
Основні зміни у фінансовому плануванні при переході до ринку.
26. Управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління.
27. Функції вищих законодавчих і виконавчих органів державної влади та управління щодо загального управління фінансами.
28. Фінансові показники як складова фінансового механізму.
29. Сутність фінансів підприємств, принципи їх організації та зміст.
30. Функції фінансів підприємств і їх характеристика.
31. Фінансові ресурси підприємств, їх склад і характеристика.
32. Організація фінансів підприємств різних форм власності.
33. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах.
34. Види грошових надходжень від діяльності підприємства.
35. Методи розрахунку виручки від реалізації.
36. Прибуток: поняття і види.
37. Зміст і класифікація видатків підприємств.
38. Визначення чистого прибутку підприємства.
39. Фінансова звітність як основа оцінки фінансового стану підприємства.
40. Показники оцінки майнового стану підприємства.
41. Показники ліквідності та платоспроможності підприємства.
42. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
43. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.
44. Сутність банкрутства підприємств та його види.
45. Причини і наслідки банкрутства підприємств.
46. Фінансова санація підприємств: зміст і порядок здійснення.
47. Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин.

48. Теоретичні основи фінансів домогосподарств.
49. Бюджет домогосподарства, його структура. Сукупні ресурси і сукупні витрати домогосподарства.
50. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники.
51. Соціальний захист населення.
52. Система показників малозабезпеченості.
53. Суть і функції податків. Роль податків у фіскальній політиці держави.
54. Класифікація податків, її ознаки. Види податків.
55. Загальнодержавні податки, їх характеристика.
56. Місцеві податки і збори. Інші платежі до бюджету.
57. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування.
58. Податкова політика. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики.
59. Державна фіскальна служба України, склад служби та основні функції.
60. Економічна природа і суть бюджету. Бюджет як економічна категорія.
61. Функції бюджету, їхня характеристика.
62. Бюджетна політика України, її особливості та значення.
63. Бюджетне законодавство України.
64. Бюджетний устрій і бюджетна система.
65. Структура бюджетної системи України.
66. Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика.
67. Бюджетний процес та його стадії.
68. Учасники бюджетного процесу.
69. Повноваження учасників бюджетного процесу.
70. Організація бюджетного планування та його удосконалення.
71. Формування доходів державного бюджету, їх склад і структура.
72. Видатки державного бюджету. Основні напрямки використання бюджетних коштів.
73. Бюджетний дефіцит: визначення, причини виникнення, наслідки.
74. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
75. Суть місцевих фінансів. Місцеві фінанси як система.
76. Функції місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.
77. Місцеві бюджети, їх доходи.
78. Видаткова частина місцевих бюджетів.
79. Система місцевих фінансових інститутів.
80. Склад державних цільових фондів, їх економічна природа і призначення.
81. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів.
82. Пенсійний фонд України.
83. Фонд соціального страхування на випадок безробіття.
84. Фонд соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності.
85. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
86. Інші централізовані і децентралізовані фонди цільового призначення.
87. Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту.
88. Форми внутрішнього державного кредиту.
89. Форми зовнішнього державного кредиту.
90. Державний борг, його структура.
91. Управління державним боргом. Економічні та соціальні наслідки державного боргу.
92. Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування.
93. Класифікація страхування за об'єктами та ознакою ризику. Принципи обов'язкового і добровільного страхування.

94. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми.
95. Особисте страхування його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особистого обов'язкового і добровільного страхування.
96. Страхування кредитних і фінансових ризиків, його необхідність, значення та види. Страхування відповідальності.
97. Доходи і витрати страховика. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання.
98. Страховий ринок. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
99. Фінансові посередники: склад та їх основні функції.
100. Банківська система: принципи побудови та механізм функціонування.
101. Небанківські кредитно-фінансові інститути.
102. Функції центрального банку.
103. Становлення та особливості функціонування Національного банку України.
104. Поняття, види та призначення комерційних банків.
105. Функції та призначення комерційних банків в умовах ринкових відносин.
106. Загальна характеристика банківських операцій.
107. Небанківські фінансово-кредитні установи: види, функції, роль.
108. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.
109. Класифікація фінансових ринків.
110. Характеристика ринку цінних паперів.
111. Основні характеристики цінних паперів, які можуть випускатись і обертатись в Україні.
112. Правове регулювання фінансового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів. 113. Фондова біржа: правове положення, організація і порядок роботи. Українська фондова біржа.
113. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.
114. Економічна природа і призначення міжнародних фінансів.
115. Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин, його склад.
116. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція.
117. Валютний курс. Види і форми валютних курсів.
118. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність.
119. Валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку. Валютні операції. Державний контроль за здійсненням валютних операцій і своєчасним надходженням коштів.
120. Міжнародні валютно-фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд. Група Світового банку. Універсальні та регіональні банківські інститути та співпраця України з ними.
121. Фінансовий контроль. Організація, види і методи фінансового контролю.
122. Фінансовий аудит як незалежний фінансовий контроль. Становлення і розвиток аудиторського контролю. Суб'єкти фінансового контролю в Україні.
123. Фінансове право. Правове регулювання фінансових відносин.
124. Розвиток фінансового законодавства в Україні.
125. Економічна безпека як багаторівнева система: поняття та базові елементи.
126. Фінансова безпека: сутність і місце в системі економічної безпеки.
127. Механізм забезпечення фінансової безпеки.